

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гуманітарно-педагогічний факультет

«19» червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНО-ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ З ФАХУ**

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність СЗ «Міжнародні відносини»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробники: Асатуров С. К., кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук, Грушецький Б. П., кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і суспільних наук

Київ – 2026 р.

Вступ

Мета практики: практика має на меті формування теоретичних знань та практичних навичок професійної роботи у студентів, що вони є необхідні для використання їх у подальшій професійній роботі (переговорному процесі, написанню довідок, інших аналітичних та суто дипломатичних документів тощо) із залученням універсальних і спеціалізованих інформаційних технологій у сфері міжнародних відносин (створення, модифікація, систематизація документів, пошук, обробка та зберігання інформації, види діяльності у мережі Інтернет та інших інформаційних систем).

Завдання практики:

- забезпечення розвитку теоретичних та практичних навичок роботи студентів-міжнародників з інформацією в галузі міжнародних відносин з використанням сучасних інформаційних і комунікаційних технологій;
- сприяння поглибленню знань студентів з обраної спеціальності міжнародні відносини;
- допомога у формуванні теоретичних знань та навичок професійної роботи бакалаврів, що вони є необхідні для використання отриманих знань, універсальних і спеціалізованих інформаційних технологій у сфері міжнародних відносин.

Перелік освітніх компонент, які передують проходженню практики:

Вступ до спеціальності з основами доброчесності, Основи світової політики та продовольчої безпеки, Іноземна мова, Теорія та історія держави, права і політичних вчень, Українська мова за професійним спрямуванням

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що вони характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя;

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності;

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та

регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

Бази практики:

- Генеральна дирекція Київської Міської Ради з обслуговування іноземних представництв,
- Міжнародний благодійний фонд «Фонд громадської дипломатії»
- ГО «Український Інститут політики»,
- ГО «Центр цифрових досліджень»,
- Київська міська державна адміністрація,
- Київська обласна державна адміністрація,
- міські та селищні ради (зокрема м. Чернігів, м. Корсунь Шевченківський, м. Васильків, м. Звягель, м. Славута, м. Гребінка, м. Верхньодніпровськ тощо),
- міжнародні відділи державних і приватних компаній

Організація проведення практики

Загальне керівництво навчально-ознайомчою практикою з фаху здійснюється кафедрою міжнародних відносин і суспільних дисциплін. Безпосереднє керівництво практикою покладається на спеціально призначених для цього викладачів кафедри.

Керівник практики зобов'язаний:

- налагодити зв'язки з керівниками баз практики, домовитись про строки, термін, форми і методи проведення практики студентів;
- спільно з керівниками окремих груп студентів розподілити студентів-практикантів по відповідних базах практики;
- проводити спільно з керівниками цих груп настановчі інструктивні збори (сесію) студентів напередодні практики і звітні збори (сесію) після завершення проходження практики;
- подати на кафедру зведений звіт про проходження студентами-бакалаврами навчально-ознайомчої краєзнавчої практики;
- затвердити індивідуальні плани студентів, контролювати регулярність заповнення щоденників проходження практики, аналізувати і узагальнювати звіти студентів про проходження практики.
- перед початком практики ознайомити практикантів (під розпис) із правилами безпеки при роботі на базах практик.

Зміст практики

Практика розпочинається з проведення обов'язкового для всіх студентів інструктажу з техніки безпеки. На основних базах практики студенти зустрічаються з керівниками, їх заступниками чи керівниками підрозділів міністерств, відомств, установ або закладів, слухають лекції, доповіді, інформації про структуру, завдання, проблеми їх діяльності, ознайомлюються з правилами внутрішнього розпорядку, з умовами і особливостями роботи співробітників тощо.

Тривалість практики визначається освітньою програмою спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Практика проводиться по завершенні II семестру протягом 4-х тижнів (120 робочих годин) у червні.

На період проходження практики встановлюється графік консультацій керівників практики від кафедри. Тривалість робочого дня практикантам встановлюється згідно з правилами внутрішнього розпорядку баз практики. Практиканту щоденно відводиться 1 година для оформлення документації, заповнення «Щоденника навчально-ознайомчої практики з фаху», підготовки звіту, вивчення і нагромадження матеріалів для подальшої навчально-наукової роботи.

В разі навчальної та виробничої необхідності окремі заходи плану практики можуть виконуватись в інші терміни протягом навчального року з урахуванням графіку робіт та виробничих потреб баз практики.

Таблиця 1

Орієнтовний тематичний план

Назва теми	Кількість годин		
	Всього	із них	
		аудиторні	самостійна робота
Тема 1. Ознайомлення із базою практики, її колективом, структурою, матеріально-технічним оснащенням, робочим графіком, основними компетенціями, завданнями і напрямками роботи. Інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності. Оглядова екскурсія	12	10	2
Тема 2. Аналіз нормативно-правового забезпечення діяльності базової установи	12	10	2
Тема 3. Вивчення зовнішньополітичних та інших міжнародних аспектів діяльності бази практики та їх	12	10	2

ресурсного й організаційного забезпечення			
Тема 4. Виявлення складнощів, проблем, що вони мають місце при здійсненні міжнародної діяльності бази практики, пошук можливих шляхів оптимізації роботи та обґрунтування прогнозу перспектив розвитку	12	10	2
Тема 5. Здійснення дослідницької діяльності у сфері міжнародних відносин із застосуванням інформаційних ресурсів бази практики: наукових бібліотек, архівів, електронних джерел тощо	12	10	2
Тема 6. Участь в організації та проведенні публічних заходів з міжнародних відносин, що проводяться базою практики	12	10	2
Тема 7. Знайомство з матеріалами проведених раніше заходів, аналіз результатів проведених заходів	12	10	2
Тема 8. Практичне застосування набутих теоретично-комунікаційних знань під час зустрічей з експертами, клієнтами та гостями, зокрема з-за кордону. Участь в обговореннях і дискусіях з питань міжнародних відносин	12	10	2
Тема 9. Переклад робочої документації, листування іноземними мовами	12	10	2
Тема 10. Підбиття підсумків практики, обговорення результатів діяльності та її можливого вдосконалення з керівництвом бази практики. Фінальне оформлення звітної документації	12	10	2
Всього	120	100	20

Індивідуальні завдання

1. Підготовка допису щодо досвіду проходження практики (загальний обсяг допису - не менше чотирьох абзаців, включно з фото - не менше 5 шт.).
2. Підготовка відео щодо досвіду проходження практики (тривалістю не менше 1 хв.).

Методичні рекомендації

Практична робота студента під час навчально-ознайомчої практики вимагає від нього використання усіх здобутих протягом року теоретичних знань з усіх ОК, що вони є передбачені навчальним планом, і, перш за все, фундаментальних і професійно-орієнтованих ОК, зокрема: вступу до спеціальності «міжнародні відносини», історії міжнародних відносин, історії міжнародних відносин та світової політики, теорії міжнародних відносин, системного аналізу, основ геополітики і геостратегії, країнознавства, міжнародного права, міжнародної інформації, основ інформаційно-аналітичних досліджень, конфліктології та теорії переговорів, міжнародних конфліктів, міжнародного права, міжнародних інформаційних технологій, міжнародних та регіональних інформаційних процесів тощо. На закріплення цих знань спрямована ознайомча практика.

Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення практики студентів

Презентаційні та наочні матеріали, а також навчально-методична та інструктивно-методична література:

Асатуров С. К. Програма науково-виробничої практики для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації. Київ – 2020. 8 с.

Асатуров С. К. Методичні рекомендації до робочої програми науково-виробничої практики для студентів ОС Бакалавр спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» у вищих навчальних закладах III–IV рівнів акредитації – К., НУБіП України - 2020 р. – 22 с.

Патійчук В. О. Виробнича практика: методичні рекомендації для підготовки бакалаврів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини». Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2021. 40 с.

Пашков В. О. Навчальна практика: методичні рекомендації до проходження практики для студентів спеціальності міжнародні відносини. Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 40 с.

Вимоги до написання звіту

Під час проходження практики студенти ведуть щоденник та складають письмовий звіт за встановленою формою, куди вносять інформацію про виконану протягом практики роботу та участь в організації і проведенні заходів.

Форми та методи контролю

Контроль і оцінювання якості набутих знань, умінь та практичних навичок студентів має системний характер, базується на принципі наскрізного

контролю, що він дозволяє забезпечити взаємозв'язок між усіма видами навчального процесу: лекції, семінари, самостійна та індивідуальна робота, поточний контроль, практика, залік.

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного контролю. Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводиться усне опитування, перевіряється виконання домашнього завдання студентами, проводяться поточне тестування.

Оцінку роботи студентів-практикантів дає керівник практики у вигляді заліку, який проставляється в заліковій книжці студента і в заліковій відомості про проходження практики.

Рекомендовані джерела інформації

1. Актуальні питання практичної підготовки майбутніх фахівців: матеріали науково-методичного семінару. Тернопіль: Вектор, 2024. 108 с.

2. Вовк М. П. Грищенко Ю. В. Соломаха С. О. Філіпчук Н. О. Теоретичні і методичні засади організації практики у закладах вищої освіти. Київ: НАПН України, 2022. 278 с.

3. Волкова Н. П. Лаврентьєва О. О. Теорія і практика професійного становлення фахівця в інноваційному освітньому середовищі: монографія. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. 498 с.

4. Дипломатія: навчальний посібник. Луцьк: Волинська друкарня, 2024. 340 с.

5. Лісовська Ю., Лісовський П. Політика міжнародних відносин: Проблеми та перспективи. Київ: Університет Україна, 2021. 350 с.

6. Кадлубович Т. І. Загородня А. С. Міжнародні відносини та світова політика: навчальний посібник. Київ: Університет Україна, 2025. 286 с.

7. Требін М. П. Теорія міжнародних відносин: Підручник. Київ: Право, 2022. 472 с.

5. Законодавство України про науку та науково-технічну діяльність - Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність", Закон України "Про науково-технічну інформацію", Закон України "Про наукову і науково-технічну експертизу" тощо.

6. Advancing a global affairs career through graduate education. Washington, DC : Foreign Policy Group, 2024. 15 p.

7. Bloor K. Understanding global politics. Bristol: E International Relations, 2022. 250 p. URL: <https://e-ir.info/publications/download/file/97337/97193>

8. Hamilton T. B. Nongovernmental organization professionals: A practical career guide. Lanham: Rowman & Littlefield, 2020. 248 p.

9. Lamont C. Research methods in international relations. London: SAGE Publications, 2021. 264 p.

10. McGlinchey S. International relations. Bristol: E International Relations, 2022. 300 p. URL: <https://www.e-ir.info/wp-content/uploads/2016/12/International-Relations-2022-E-IR.pdf>

11. Mello P. A. Ostermann F. Routledge handbook of foreign policy analysis methods. London: Routledge, 2022. 602 p.

12. Roberts I. Satow's diplomatic practice. Oxford: Oxford University Press, 2023. 752 p.